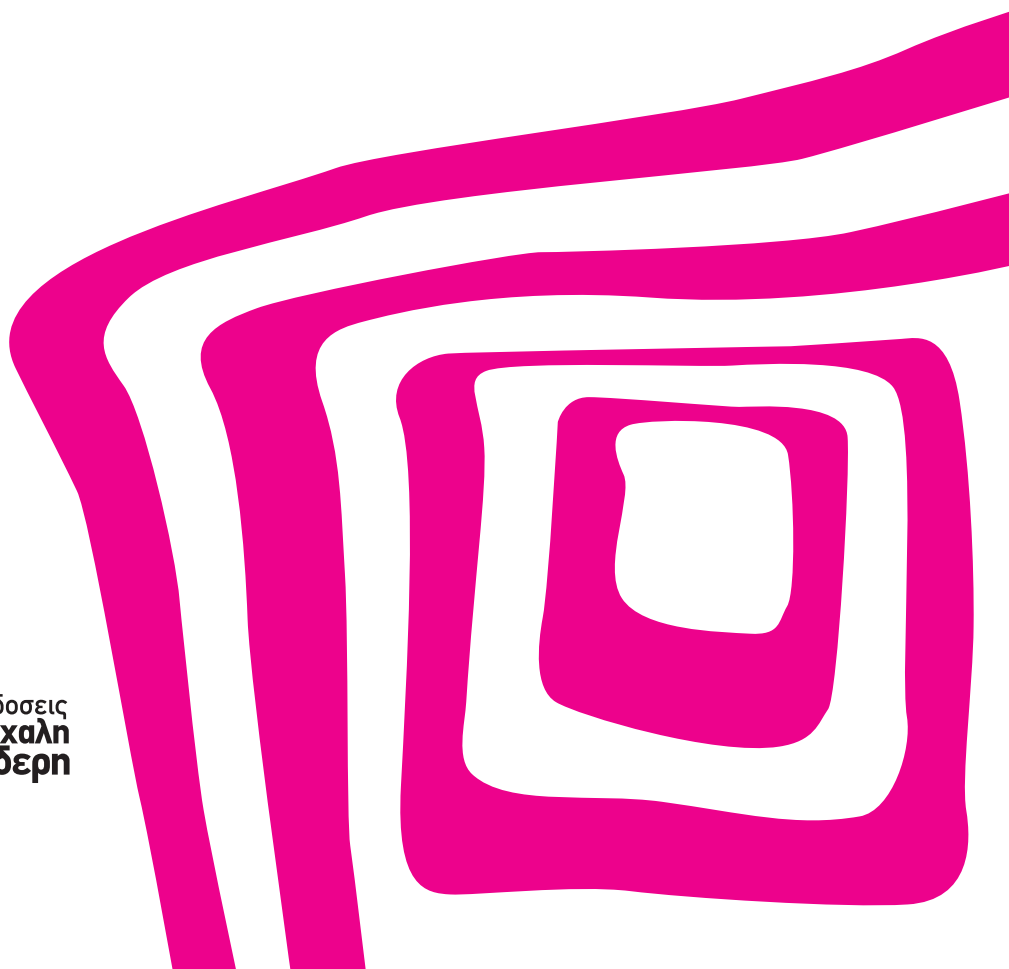

ΕΥΗ ΚΟΥΔΟΥΝΑ • ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΤΣΟΜΠΟΓΕΡΑ

ΙΣΠΑΝΙΚΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

ΠΛΗΡΕΣ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

 εκδόσεις
Μιχαήλ
Σιδέρη

introducción

εισαγωγή

I. el alfabeto español

το ισπανικό αλφάβητο

Το ισπανικό αλφάβητο αποτελείται από 29 γράμματα. Από αυτά, τα 5 είναι φωνήεντα (vocales) [a, e, i, o, u,] και τα 24 σύμφωνα (consonantes).

Letras mayúsculas = Κεφαλαία γράμματα

Letras minúsculas = Μικρά γράμματα

Pronunciación = Προφορά

Θα απεικονίζεται ως **d** ο φθόγγος **d**, ως **ντ** το σύμπλεγμα **nt**, ως **b** ο φθόγγος **b**, ως **μπ** ο φθόγγος **v** και το σύμπλεγμα **mp** και ως **pp** το διπλό ή παρατεταμένο **r**.

 ΚΕΦΑΛΑΙΑ	ΜΙΚΡΑ	ΠΡΟΦΟΡΑ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
A	a	α	Andalucía = Ανδαλουσία
B	b	μπε	beber = πίνω
C	c	θε/σε	encima = πάνω
CH	ch	τσε	mucho = πολύ
D	d	ντε	danza = χορός
E	e	ε	Emilio = Εμίλιο
F	f	έφε	jefe = προϊστάμενος, αφεντικό
G	g	χε	pagar = πληρώνω
H	h	άτσε	hermano = αδελφός
I	i	ι	pirata = πειρατής
J	j	χότα	jamón = ζαμπόν
K	k	κα	kilómetro = χιλιόμετρο
L	l	έλε	Málaga = Μάλαγα
LL	ll	έγιε/έλιε	llorar = κλαίω
M	m	έμε	amor = αγάπη, έρωτας
N	n	ένε	lunes = Δευτέρα
Ñ	ñ	ένιε	España = Ισπανία
O	o	ο	dormir = κοιμάμαι
P	p	πε	Pepe = Πέπε
Q	q	κου	Don Quijote = Δον Κιχώτης
R	r	έρρε	permiso = άδεια
S	s	έσε	escuela = σχολείο
T	t	τε	texto = κείμενο
U	u	ου	guapo = όμορφος
V	v	ούμπε	vaso = ποτήρι
W	w	ούμπε ντόμπλε	whisky = ουίσκυ
X	x	έκισ	xenofobia = ξενοφοβία
Y	y	ι γριέγα	ayer = χθες
Z	z	θέτα/σέτα	pedazo = κομμάτι

Ίσως να φαίνεται παράδοξη η εμφάνιση στο αλφάβητο συμβόλων αποτελούμενων από δύο γράμματα: **ch** (τσε) και **ll** (έγιε/έλιε). Ωστόσο, θεωρούνται ξεχωριστά γράμματα και τοποθετούνται στο αλφάβητο το μεν **ch** μετά το γράμμα **c**, το δε **ll** μετά το γράμμα **l**.

II. la pronunciación

n προφορά

Το **γράμμα c** παρουσιάζει μεταβολές στην προφορά ανάλογα με τον φθόγγο που έπεται:

- ➔ Όταν βρίσκεται πριν από τα **a, o, u**, προφέρεται ως /κα/, /κο/, /κου/ αντίστοιχα: **c + a, o, u** ⇒ **calor**¹ [καλόρ], **comida**² [κομίδα], **cuerpo**³ [κουέρπο]
- ➔ Όταν βρίσκεται πριν από τα **e, i**, μπορεί να προφερθεί με δύο διαφορετικούς τρόπους, ανάλογα με τη γεωγραφική προέλευση των ισπανόφωνων:
  - ✓ προφέρεται ως /θε/, /θι/ (κυρίως στο βόρειο, κεντρικό και ανατολικό μέρος της Ισπανίας) οπότε: **c + e, i** ⇒ **celoso**⁴ [θελόσο], **encima** ⇒ [ενθίμα]
  - ✓ προφέρεται ως /σε/, /σι/ (κυρίως στο νοτιοδυτικό κομμάτι της Ισπανίας, στα Κανάρια νησιά και στην Κεντρική και ισπανόφωνη Νότια Αμερική) οπότε στην ουσία ταυτίζεται με το γράμμα **s** σε αντίστοιχα περιβάλλοντα (φαινόμενο seseo): **c + e, i** ⇒ **celoso** [σελόσο], **encima** [ενσίμα].

Οι σπουδαστές αυτής της μεθόδου έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν μεταξύ των δύο προφορών, καλούνται όμως να είναι συνεπείς ως προς την τήρηση της επιλογής τους καθ' όλη τη διάρκεια της εκμάθησης. Η μέθοδος, ακολουθώντας τη γραμματική της Ισπανικής Βασιλικής Ακαδημίας, θα προφέρει τις λέξεις σύμφωνα με την παραδοσιακή καστιλιάνικη διάλεκτο (ce = θε και ci = θι).

Το **γράμμα ch** προφέρεται ως /τσ/: **Chile**⁵ [τσιλε], **mechero**⁶ [μετσέρο], **despacho**⁷ [δεσπάτσο].

Η προφορά του **γράμματος g** αλλάζει ανάλογα με τον φθόγγο που το ακολουθεί:

- ➔ Όταν ακολουθεί **a, o, u**, προφέρεται ως /γκα/, /γκο/, /γκου/ αντίστοιχα (όχι τόσο έντονη η προφορά του συμπλέγματος γκ όπως στα ελληνικά): **g + a, o, u** ⇒ **pagar** [παγκάρ], **bigote**⁸ [μπιγκότε], **guapo** [γκουάπο]

¹ calor, el = ζέστη

² comida, la = φαγητό

³ cuerpo, el = σώμα

⁴ celoso,-a = ζηλιάρης

⁵ Chile = Χιλή

⁶ mechero, el = αναπτήρας

⁷ despacho, el = γραφείο

⁸ bigote, el = μουστάκι

- ➔ Όταν ακολουθεί **e, i**, προφέρεται ως /χε/, /χι/ (όπως προφέρουμε το χ στις λέξεις χώρα, χάσμα, χουρμάς): **g + e, i** ⇒ **gerundio**⁹ [χερούνδιο], **nostalgia**¹⁰ [νοστάλγια]
- ➔ Στις συλλαβές **gue, gui** η προφορά είναι /γκε/, /γκι/ (το υ είναι άφωνο): **guerrero**¹¹ [γκερρέρο], **guiar**¹² [γκιάρ]. Όταν όμως είναι απαραίτητο να διαχωριστούν φωνητικά το **g** από το υ (μόνο στις περιπτώσεις όπου ακολουθούνται από e ή i), τοποθετούμε διαλυτικά (στα ισπανικά *diéresis* = [διέρεσις]) πάνω από το γράμμα υ και διαβάζουμε ξεχωριστά τα δύο γράμματα: **antigüedad**¹³ [αντιγκουεδάδ], **contigüidad**¹⁴ [κοντιγκουιδάδ].

To h δεν προφέρεται: **hermano** [ερμάνο], **mahonesa**¹⁵ [μαονέσα]. Σε προηγούμενα στάδια της γλώσσας το **h** ήταν δασύ και προφερόταν ανάλογα. Διαλεκτικά υπολείμματα της παλαιάς εκφοράς του με χαρακτηριστική δασύτητα απαντούν ακόμα σε ορισμένες περιοχές της Ισπανίας (στην Εστρεμαδούρα, στην Ανδaluσία, στα Κανάρια).

To j προφέρεται σε όλα τα περιβάλλοντα ως /χ/, όπως στις λέξεις χώρα, χάσμα, χουρμάς: **mojito**¹⁶ [μοχίτο], **jamón** [χαμόν], **jefe** [χέφε], **Don Quijote** [Don Κιχότε], **Julián** [Χουλιάν].

To k προφέρεται σε όλα τα περιβάλλοντα ως /κ/ όπως στις λέξεις κώνος, κανείς, κουτί. Χαρακτηριστικό είναι ότι όσες λέξεις από k συναντούμε δεν είναι ισπανικές αλλά δάνεια από άλλες γλώσσες: **kimono** [κιμόνο], **kárate** [κάρατε], **kilómetro** [κιλόμετρο], **anorak**¹⁷ [ανοράκ].

Το **γράμμα ll** μπορεί να προφερθεί με δύο διαφορετικούς τρόπους:

- ➔ Ως /γ/, όπως στις λέξεις μαγικός, γεφύρι, γιορτή (φαινόμενο *yéismo* = γειΐσμο)
- ➔ Ως /λ/, όπως στις λέξεις λιακάδα, παλιός (φαινόμενο *lleísmo* = λειΐσμο)
Δηλαδή: **llorar** [γιοράρ / λιοράρ], **llevar**¹⁸ [γιεμπάρ / λιεμπάρ]

Στη Λατινική Αμερική είναι συνήθης η προφορά του **ll** ως παχύ ζ: **llorar** [ζοράρ], **llevar** [ζεμπάρ].

Όπως και στην περίπτωση του γράμματος **c** και της ιδιόμορφης προφοράς του, οι σπουδαστές είναι ελεύθεροι να επιλέξουν μεταξύ των δύο τρόπων εκφοράς. Και εδώ η μέθοδος ακολουθεί την πιο συνηθισμένη προφορά του **ll** ως /γ/ (ella = έγια).

To ñ προφέρεται όπως το **n** στις λέξεις νιός, νιαουρίζω: **España** [Εσπάνια], **muñeca**¹⁹ [μουνιέκα].

⁹ gerundio, el = (γραμματικός τύπος) γερούνδιο

¹⁰ nostalgia, la = νοσταλγία

¹¹ guerrero, el = πολεμιστής

¹² guiar = καθοδηγώ, ξεναγώ, προσανατολίζω

¹³ antigüedad, la = αρχαιότητα/ αντίκα

¹⁴ contigüidad, la = συνάφεια

¹⁵ mahonesa, la = μαγιονέζα

¹⁶ mojito, el = μοχίτο

¹⁷ anorak, el = άνορακ

¹⁸ llevar = φέρνω, φοράω, οδηγώ (κάποιον)

¹⁹ muñeca, la = κούκλα / ο καρπός του χεριού

Το **γράμμα q** έχει τον ήχο του ελληνικού /κ/ και το βρίσκουμε να ακολουθείται **πάντα** από το γράμμα u.

- ➔ Όταν το σύμπλεγμα qu προηγείται των e και i, το u δεν προφέρεται ενώ το /κ/ προφέρεται όπως στις λέξεις καλός, δύσκολος: **esquema**²⁰ [εσκέμα], **pequeño**²¹ [πεκένιο], **quizás**²² [κιθάς].
- ➔ Στις περιπτώσεις που το σύμπλεγμα qu ακολουθείται από a ή o (κυρίως σε επιστημονικές λέξεις ή λέξεις προερχόμενες από τη λατινική γλώσσα), το u προφέρεται κανονικά (quórum = κουόρουμ, quark = κουάρκ), ωστόσο τέτοια χρήση είναι εξαιρετικά εξειδικευμένη και σπανιότατα θα τη συναντήσουμε σε κείμενα ή σε προφορικές συνδιαλέξεις.

Το **γράμμα r** εμφανίζεται

- ➔ μόνο του εντός των λέξεων ή στο τέλος των λέξεων, οπότε και στις δύο περιπτώσεις προφέρεται ως /ρ/ απλό: **permiso** [περμίσο], **humor**²³ [ουμόρ]
- ➔ στην αρχή των λέξεων ή μετά τα γράμματα l, n, s ή διπλασιασμένο συνηθέστερα μεταξύ φωνηέντων, οπότε και προφέρεται παρατεταμένο: **reciente**²⁴ [ρρεθιέντε], **carro**²⁵ [κάρρο], **alrededor**²⁶ [αλρρεδεδóρ]

Το **γράμμα u** προφέρεται σαν το ελληνικό /ου/, με την εξαίρεση των περιπτώσεων που παραθέσαμε πιο πάνω (βλ. γράμματα **g** και **q**).

Το **γράμμα v** προφέρεται /b/ (όχι τόσο έντονο όσο το ελληνικό μπ): **vaso** [μπάσο], **esclavo**²⁷ [εσκλάμπο].

Οι λέξεις που αρχίζουν από το **γράμμα w** είναι δάνεια από άλλες γλώσσες: **water**²⁸ [βάτερ], **watt** [βατ]

Η προφορά του **γράμματος x** διαφοροποιείται ανάλογα με τη θέση του στη λέξη:

- ➔ Στις περιπτώσεις που το x βρίσκεται μεταξύ φωνηέντων, η προφορά μοιάζει με το ελληνικό /ξ/: **examen**²⁹ [εξάμεν], **exhibir**³⁰ [εξιβίρ]
- ➔ Όταν όμως το x ακολουθείται από σύμφωνο ή βρίσκεται στην αρχή της λέξης, η προφορά του μοιάζει με το ελληνικό /σ/ και ταυτίζεται φωνητικά

²⁰ esquema, el = σχήμα, πλάνο/ σκίτσο

²¹ pequeño, -a = μικρός

²² quizás = ίσως

²³ humor, el = διάθεση/ χιούμορ

²⁴ reciente = πρόσφατος

²⁵ carro, el = αυτοκίνητο (χρησιμοποιείται κυρίως στη Λατ. Αμερική)

²⁶ alrededor = (επίρρημα) γύρω

²⁷ esclavo, el = σκλάβος

²⁸ water, el = τουαλέτα, WC (σπάνια η χρήση του)

²⁹ examen, el = εξέταση, εξετάσεις

³⁰ exhibir = εκθέτω, επιδεικνύω

με το ισπανικό /s/: **Extremadura**³¹ [εστρεμαδούρα], **xenofobia** [σενοφόβια].

Το **γράμμα y** το συναντάμε σε τρία διαφορετικά περιβάλλοντα:

- ➔ Όταν εμφανίζεται μόνο του, αποτελεί τον συμπλεκτικό σύνδεσμο και και προφέρεται /i/: **Pedro y Adrián** [Πέδρο ι Αδριάν]
- ➔ Όταν βρίσκεται στο τέλος της λέξης, προφέρεται και πάλι /i/: **rey**³² [ρρέι], **hay**³³ [άι], **soy**³⁴ [σόι]
- ➔ Όταν ακολουθείται από φωνήεν, προφέρεται σαν /γ/ όπως στις λέξεις γεμίζω, γιορτάζω: **yo**³⁵ [γιο], **ayer** [αγέρ], **proyección**³⁶ [προγεκθιόν]

Το **γράμμα z**, τόσο πριν από φωνήεν όσο και πριν από σύμφωνο, προφέρεται /θ/ ή /σ/ ανάλογα με την προέλευση των ομιλούντων. Και για το γράμμα αυτό η μέθοδος θα ακολουθήσει την καστιλλιάνικη προφορά του /θ/. Συνηθέστερα συναντάμε το z να ακολουθείται από τα φωνήεντα a, o και u, και όχι τα e και i, για τον λόγο ότι ο ήχος /θε/ και /θι/ αποδίδεται αντίστοιχα από τα συμπλέγματα ce και ci. **Zamora**³⁷ [θαμόρα], **manzana**³⁸ [μανθάνα], **azulejo**³⁹ [αθουλέχο], **mezcla**⁴⁰ [μέθκλα], **mezquita**⁴¹ [μεθκίτα]

III. las reglas⁴² de acentuación de las palabras⁴³

οι κανόνες τονισμού των λέξεων

A. reglas básicas⁴⁴

βασικοί κανόνες

Ο τόνος στα ισπανικά λέγεται **tilde** [τίλδε] και γράφεται όπως η οξεία στα ελληνικά (π.χ. definición). Τονίζονται μόνο τα φωνήεντα á, é, í, ó, ú. Είναι αναγκαίο να διακρίνουμε μεταξύ του ορθογραφικού και του φωνητικού τονισμού: ο φωνητικός τονισμός δεν συμπίπτει πάντα με τον ορθογραφικό. Σύμφωνα με τους κανόνες που θα παραθέσουμε πιο κάτω, ενδέχεται κάποιες συλλαβές να τονίζονται φωνητικά αλλά να μην επιδέχονται το σημείο του τόνου: π.χ. στη λέξη **examen** [εξάμεν] που συναντήσαμε νωρίτερα, ο φωνητικός τόνος

³¹ Extremadura = περιοχή της Ισπανίας

³² rey, el = βασιλιάς

³³ hay = (τριτοπρόσωπο ρήμα) υπάρχει

³⁴ soy = (α' πρόσωπο ενικού του ρήματος ser = είμαι) είμαι

³⁵ yo = εγώ

³⁶ proyección, la = προβολή

³⁷ Zamora = πόλη της Ισπανίας

³⁸ manzana, la = μήλο

³⁹ azulejo, el = πλακάκι χρωματιστό

⁴⁰ mezcla, la = μείξη, ανάμειξη

⁴¹ mezquita, la = τζαμί

⁴² regla, la = κανόνας

⁴³ palabra, la = λέξη

⁴⁴ básico, -a = βασικός

introducción

εισαγωγή

πέφτει στη συλλαβή **xa**, όπου όμως εξαιτίας συγκεκριμένων γραμματικών κανόνων δεν θα σημειώσουμε ορθογραφικό τόνο. Η διάκριση αυτή θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε καλύτερα τους κανόνες τονισμού που ακολουθούν.

Ανάλογα με τη συλλαβή στην οποία πέφτει ο τόνος (είτε ορθογραφικός είναι αυτός είτε φωνητικός), έχουμε λέξεις:

- ✓ **οξύτονες (agudas)**, όπου ο τόνος πέφτει στη λήγουσα: **comer**⁴⁵ [κομέρ], **girasol**⁴⁶ [χιρασόλ], **normal**⁴⁷ [νορμάλ], **mutualidad**⁴⁸ [μουτουαλιδάδ].

Τονίζονται **και ορθογραφικά** μόνο οι οξύτονες λέξεις που τελειώνουν

➔ **σε φωνήεν: mamá** [μαμά], **está**⁴⁹ [εστά], **comí**⁵⁰ [κομί]

➔ **σε n: moción**⁵¹ [μοθιόν], **turrón**⁵² [τουρρόν]

➔ **σε s: además**⁵³ [αδεμάς]

Επίσης οι οξύτονες λέξεις που τελειώνουν σε γ δεν φέρουν τόνο: **virrey**⁵⁴ [μπιρρέϊ].

- ✓ **παροξύτονες (llanas)**, όπου ο τόνος πέφτει στην παραλήγουσα: **ejemplo**⁵⁵ [εχέμπλο], **modelo**⁵⁶ [μοδέλο], **infanta**⁵⁷ [ινφάντα], **coches**⁵⁸ [κότσες], **crimen**⁵⁹ [κρίμεν].

Τονίζονται **και ορθογραφικά** μόνο οι παροξύτονες λέξεις που λήγουν **σε σύμφωνο, εκτός από η και s: lápiz**⁶⁰ [λάπιθ], **césped**⁶¹ [θέσπεδ], **árbol**⁶² [άρβολ].

- ✓ **προπαροξύτονες (esdrújulas)**, όπου ο τόνος πέφτει στην προπαραλήγουσα.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο ορθογραφικός τόνος ταυτίζεται με τον φωνητικό και σημειώνεται πάντα: **teléfono**⁶³ [τελέφωνο], **rápido**⁶⁴ [ρράπιδο], **república**⁶⁵ [ρρεπούβλικα], **galápagos**⁶⁶ [γκαλάπαγκο].

⁴⁵ comer = τρώω

⁴⁶ girasol, el = ηλιοτρόπιο

⁴⁷ normal = κανονικός

⁴⁸ mutualidad, la = αμοιβαιότητα

⁴⁹ está = (γ' πρόσωπο ενικού του ρήμ. estar = είμαι, βρίσκομαι) είναι, βρίσκεται

⁵⁰ comí = (α' πρόσωπο ενικού αορίστου του ρήμ. comer) έφαγα

⁵¹ moción, la = κίνηση

⁵² turrón, el = γλυκό μαντολάτο

⁵³ además = επίσης

⁵⁴ virrey, el = αντιβασιλέας

⁵⁵ ejemplo, el = παράδειγμα

⁵⁶ modelo, el = πρότυπο/ μοντέλο

⁵⁷ infanta, la = πριγκίπισσα

⁵⁸ coche, el = αυτοκίνητο

⁵⁹ crimen, el = έγκλημα

⁶⁰ lápiz, el = μολύβι

⁶¹ césped, el = γρασίδι

⁶² árbol, el = δέντρο

Οι τύποι ενικού και πληθυντικού αριθμού των λέξεων φέρουν τον τόνο (ορθογραφικό ή φωνητικό) στην ίδια συλλαβή. Όποιες αλλαγές προκύπτουν στη δομή των λέξεων στον πληθυντικό αριθμό, υπακούουν στους κανόνες τονισμού που αναλύσαμε:

ενικός αριθμός	πληθυντικός αριθμός
turrón [τουρρόν]	turrone s [τουρρόνες]
árbol	árbo les
coche	coche s
crimen	críme nes
galápago	galápago s
ejemplo	ejemp los

¡ojo!

προσοχή!

Εξαιρέση στη συμφωνία τονισμού στον ενικό και τον πληθυντικό απαντά μόνο σε δύο λέξεις:

carácter⁶⁷ [καράκτερ] ⇨ **caracteres** [καρακτέρες]

régimen⁶⁸ [ρρέχιμεν] ⇨ **regímenes** [ρρεχιμένες]

ejercicios

ασκήσεις

1 Acentúe las palabras siguientes (donde sea necesario):

Τονίστε (αν χρειάζεται) τις ακόλουθες λέξεις:

guapo

quizas

jamon

proyeccion

rapido

infanta

galapagos

regimenes

crimen

mutualidad

⁶³ teléfono, el = τηλέφωνο

⁶⁴ rápido,-a = γρήγορος

⁶⁵ república, la = δημοκρατία

⁶⁶ galápago, el = χελώνα

⁶⁷ carácter, el = χαρακτήρας

⁶⁸ régimen, el = διαίτα / πολίτευμα, καθεστώς

B. **la acentuación de los diptongos**

ο τονισμός των διφθόγγων

Δίφθογγος είναι ένα σύνολο δύο φωνηέντων που αποτελούν **μία συλλαβή**. Δίφθογγοι θεωρούνται οι εξής:

ai	ei	oi	ui
au	eu	ou	iu
ia	ie	io	
ua	ue	uo	

→ Στους παραπάνω συνδυασμούς δυνατού (α, ε, ο) και αδύνατου (i, u) φωνηέντος (τρεις πρώτες στήλες), ο φωνητικός τόνος πέφτει στο δυνατό φωνήεν. Οι δίφθογγοι ακολουθούν τους κύριους κανόνες τονισμού: **causa**⁶⁹ [κάουσα], **cacahuete**⁷⁰ [κακαουέτε], **Cairo**⁷¹ [κάιρο], **ciego**⁷² [θιέγκο], **suelo**⁷³ [σουέλο], **recien**⁷⁴ [ρρεθιέν], **teneís**⁷⁵ [τενέις], **adios**⁷⁶ [αδιός].

→ Στον συνδυασμό δύο αδύνατων φωνηέντων (τελευταία στήλη), δηλαδή **ui** και **iu**, ο φωνητικός τόνος πέφτει στο δεύτερο φωνήεν. Οι δίφθογγοι ακολουθούν τους κύριους κανόνες τονισμού: **ruido**⁷⁷ [ρρουίδο], **destruir**⁷⁸ [δεστρουίρ], **viudo**⁷⁹ [μπιούδο], **jesuita**⁸⁰ [χεσουίτα].

Δύο δυνατά φωνήεντα (α, ε, ο) συνεχόμενα στη λέξη δεν αποτελούν δίφθογγο και άρα λογίζονται σαν ξεχωριστές συλλαβές: **teatro**⁸¹ [τεάτρο], **heroe**⁸² [έροε], **miscelaneo**⁸³ [μισθελάνεο].

Όσες λέξεις δεν ακολουθούν τους παραπάνω κανόνες εγγράφουν τον φωνητικό τους τόνο (ο φωνητικός τόνος δηλαδή γίνεται και ορθογραφικός): **heroina**⁸⁴ [εροίνα], **dia**⁸⁵ [διά], **reunen**⁸⁶ [ρρεούνεν], **pais**⁸⁷ [παίς].

⁶⁹ causa, la = αιτία

⁷⁰ cacahuate, el = φυστίκι

⁷¹ Cairo = Κάιρο

⁷² ciego, -a = τυφλός

⁷³ suelo, el = πάτωμα

⁷⁴ recién = (επίρρημα) πρόσφατα (και recientemente)

⁷⁵ tenéis = (β' πρόσωπο πληθυντικού του ρήμ. tener = έχω) έχετε

⁷⁶ adiós = αντίο

⁷⁷ ruido, el = θόρυβος

⁷⁸ destruir = καταστρέφω

⁷⁹ viudo, -a = χήρος

⁸⁰ jesuita = ιησουίτης

⁸¹ teatro, el = θέατρο

⁸² héroe, el = ήρωας

⁸³ misceláneo, -a = ανάμεικτος, ποικίλος

⁸⁴ heroína, la = ηρωίδα

⁸⁵ día, el = ημέρα

⁸⁶ reúnen = (γ' πρόσωπο πληθυντικού του ρήμ. reunir = συγκεντρώνω, επανενώνω) συγκεντρώνουν

⁸⁷ país, el = χώρα

C. los monosílabos

οι μονοσύλλαβες λέξεις

Σύμφωνα με τον γενικό κανόνα οι μονοσύλλαβες λέξεις δεν τονίζονται: **sol**⁸⁸ [σολ], **pie**⁸⁹ [πιέ], **ni**⁹⁰ [νι], **bien**⁹¹ [βιέν]. Ωστόσο, κάποιες από αυτές έχουν διπλή γραμματική σημασία. Προκειμένου να γίνει σαφής η διαφορά, σε μία από τις δύο σημασίες η λέξη φέρει ορθογραφικό τόνο.

el = οριστικό άρθρο αρσενικού γένους / **él** = προσωπική αντωνυμία (αυτός)
tu = κτητικό επίθετο β' ενικού προσώπου / **tú** = προσωπική αντωνυμία (εσύ)
mi = κτητικό επίθετο α' ενικού προσώπου / **mí** = προσωπική αντωνυμία (εμένα)
te = προσωπική αντωνυμία (σου) / **té** = το τσάι
mas = αλλά / **más** = ποσοτικό επίρρημα (πιο)
si = εάν / **sí** = ναι
de = πρόθεση / **dé** = α' ενικό πρόσωπο αορίστου του ρήματος dar (δίνω)
se = προσωπική αντωνυμία γ' προσώπου ενικού και πληθυντικού / **sé** = α' ενικό πρόσωπο ενεστώτα του ρήματος saber (ξέρω)
solo = μόνος (επίθετο) / **sólo** = μόνο (επίρρημα)
cuando = όταν / **cuándo** = πότε

Επίσης, οι **ερωτηματικές αντωνυμίες** και τα **ερωτηματικά επιρρήματα** φέρουν ορθογραφικό τόνο κατ' αντιδιαστολή προς τα αντίστοιχα **αναφορικά**:

quien, quienes = ο οποίος, -α, -οι, -ες / **quién** = ποιος, -α, **quiénes** = ποιοι, -ες

que = που (αναφορικό) / **qué** = τι, ποιο

como = όπως, επειδή / **cómo** = πώς

cual, -es = του οποίου, της οποίας, των οποίων / **cuál, -es** = ποιος, -α, -οι, -ες (μεταξύ πολλών)

donde = όπου / **dónde** = πού

cuanto, -a, -os, -as = όσος, -η, -οι, -ες / **cuánto, -a, -os, -as** = πόσος, -η, -οι, -ες

Τα **qué, cómo, cuánto** φέρουν τόνο και όταν χρησιμοποιούνται για να εκφράσουν θαυμασμό:

¡**Qué** guapo es este muchacho⁹²! = Τι όμορφο που είναι αυτό το αγόρι!

¡**Cuántos** años⁹³ han pasado sin⁹⁴ verte! = Πόσα χρόνια έχουν περάσει χωρίς να ιδωθούμε! (κατά γράμμα: χωρίς να σε δω)

¡**Cómo** llonía ayer! = Πώς έβρεχε χθες!

⁸⁸ sol, el = ήλιος

⁸⁹ pie, el = πόδι

⁹⁰ ni = ούτε

⁹¹ bien = (επίρρημα) καλά / (ουσιαστικό) το καλό

⁹² muchacho, el = αγόρι

⁹³ año, el = χρόνος

⁹⁴ sin = χωρίς

2 Acentúe las palabras siguientes (donde sea necesario):

Τονίστε (αν χρειάζεται) τις ακόλουθες λέξεις:

lapiz   arbol   teatro   nectar   notorio⁹⁵   novio⁹⁶   heroe
planetario⁹⁷   detras⁹⁸   Peru⁹⁹   perpetuo¹⁰⁰   te   energia¹⁰¹   familia¹⁰²

IV. la puntuación

n στίξη

Τα πιο συνηθισμένα σημεία στίξης στα ισπανικά είναι τα εξής:

τελεία . (punto)

κόμμα , (coma)

άνω και κάτω τελεία : (dos puntos)

άνω τελεία (αποδίδεται με το ελληνικό ερωτηματικό) ; (punto y coma)

αποσιωπητικά ... (puntos suspensivos)

παρένθεση ( ) (paréntesis)

εισαγωγικά “ ” (comillas)

ερωτηματικό ¿? (signo¹⁰³ de interrogación)

θαυμαστικό ¡! (signo de exclamación)

Σε ό,τι αφορά το ερωτηματικό και το θαυμαστικό, πρέπει να σημειωθεί ότι χρησιμοποιούνται όχι μόνο στο τέλος των προτάσεων που έχουν ανάλογο περιεχόμενο, αλλά και στην αρχή αυτών αντεστραμμένα.

π.χ. ¿Cómo estás? = Τι κάνεις;

¡Qué pena! = Τι κρίμα!

⁹⁵ notorio,-a = φημισμένος, πασίγνωστος

⁹⁶ novio, ei = φίλος, αρραβωνιαστικός

⁹⁷ planetario, ei = πλανητάριο

⁹⁸ detrás = πίσω

⁹⁹ Perú = Περου

¹⁰⁰ perpetuo,-a = διαρκής

¹⁰¹ energía, la = ενέργεια

¹⁰² familia, la = οικογένεια

¹⁰³ signo, ei = ένδειξη, σήμα, σύμβολο